

Tunesar koyra fransin úr landinum

Tað kom til samanbrest millum tunesar og fransmenn um flotahavnina Bizerte í Tunis, sum fransmenn hava havt, hóast teir í longri tíð eru biðnir um at geva hana frá sær. Tunesar blivu nú ótíðir og fóru fransmenn ikki við góðum, so skuldu teir rekast út og nú gjørdur teir álvara av.

Í vikuni hava verið harðir samanbrestir millum tunesar og fransmenn, sum halda til á flotahavnini og hava fransar eisini fingið hjálp frá niðurlønnum fallsskyggjamonnum.

Bardagi hevur verið harður og fleiri hundrad menn sigast at vera fálnir í bardaga.

Tunis hevur sent klaga til ST, sum nú hevur tikið málið til viðgerðar.

FOROYSKA SENDINEVNDIN til Íslands kemur ventuliga aftur í morgin við Ternuni. Norska útvarpið segði t gjár, at tað var eydnast Føroyinguni at vinna aftur fiskirættindi fyri línu (og snøri?) inn at 4-fjórðingsmarkinum í Íslandi; men beinleiðis er tó einki frætt.

Líkið í lastini

Tað hendir av og á, at ein veður stór-éiga svikin av fólki og røslum, sum verða hildnar at vera rættvísar — demokratiskar og framum alt eru fólksins.

Ikki man tað altíð vera, at royndin svarar til hamin. Tað hava bretar nú fingið eitt dømi um, nú hægstirættur fyrri kortum feldi dóm yvir kommunistisku leiðsluna av elektríkaraforbundinum, sum vísti seg at vera valsnýt.

Dómurin slær fast, at kommunistiska fleirtalið í elektríkaraforbundinum er órættvíst og er ikki samsvarandi veruleikan. Maðurin, ið hevur reist søk móti kommunistisku leiðsluni er ikki kommunisturin Byrne. Tað er hesin maður, ið av røttum er valdur til aðalskrivara í staðin fyrri kommunistin Hacell. Dómurin sigur, at Byrne nú skal hava aðalskrivaraløn endurgoldna frá desember 1959.

Í dóminum verður m. a. sagt, at bert eitt prosent av elektríkarfelagnum, ið hevur 244.000 limir, eru kommunistar, men eru hesir eisini sera idnir, tá tað ræður um. Við sviki er eydnast hesum eina prosent at halda meiríftan í leiðs

Skálanes sokkin

Aftur eitt føroyskt skip er farið. Fyriradagin frætist, at »Skálanes« var sokkin í Grønlandi. Orsøkin var eldsbruni. »Skálanes« varð bygd í 1931 í Fraklandi. Dávar í Gerðinum lat hana byggja. Óli Joensen, Klakksvík átti skip ið, nú tað fór.

Jehovas Díðner hevur havt kongress í Kjobinhavn fyrri stuttum, 25.000 luttakarar hava verið úr 34 ymsum londum. Kongressin varð hildin á Osterbro Idræts park, har m.a. 885 vórðu doypt í svimju hollini. Úr Føroyum sigst at 18 luttakarar hava verið.

„Úr Kappagravirnar“

Lag: De slagne kapper...
Kempubólkur — fólkaflakur feigur blóðir burt á vøllum,
okist stórt í tal av kappagravum undir Føroya fjøllum.
Um kapp nú veksur skjótt í her í Føroyum
ein kappagrøv - so aftur ein - í hvørjum...
In Mem

luni. Tá val var í desember 1959 fekk ikki-kommunisturin Byrne 20.400 atkvøður og kommunisturin Haxell 19.400. Félagsleiðslan, sum frammanundan var kommunistisk, lat prenta 27.000 atkvøðu seðlar meira enn neyðugt var. Tað vóru hesir seðlar, ið ov nógv var av, ið síðan vórðu brúktir til at hjálpa kommunistunum. Afturat vóru eitt túsund ikki-kommunistiskir atkvøðuseðlar órættvíst gjordir ógyljugir.

Kommunistarnir sendu síðan tómar bjálvar í postin, aftaná at atkvøðufreistin var lokið. Tað var við hesum bjálva, ið sendir vóru út aftaná og sostatt fingið eitt poststempel, ið var dagfest aftaná vallok, at kommunistarnir so »þrógvaðu« at seðlarnir, ið innsendir í rættari tíð — vóru komnir ovseint og sostatt ógyljugir. Bjálvarnir, ið vóru dagfestir í rættari tíð og vóru teir røttu, vóru so koyrdir í pappírskurvina.

Sostatt sendu kommunistarnir við valsviki »meiríftan« uppá 1000 atkvøður fyrri kommunistiska aðalskrivararum.

Dómurin sigur annars, at elektríkaraforbundið bæði er vordið stýrt og verður brúkt av kommunistum til at tæna teirra flokksmálum.

Orsøkin til, at henda gøla er komin í, er einum fyrrverandi kommunisti at takka, sum hevur latið røttu viðkomandi fingið frænir um, at kommunistarnir við svikabrogðum royndu at fáa sær maktina. Hesin sami lat seg stríka úr flokkinum aftaná framferð russa í Ungarnstríðnum. Síðani er eitt og annað komið fram í ljósmála, sum er komið kommunistunum illa við í órættvísu framferð teirra.

— So roynast álítmenn.

Frá ríkisumboðnum hava vit fingið soljóðandi skriv, dagsett 20. juli:

Fra statsministeriet har man modtaget telegrafisk meddelelse om, at der er udsendt sålydende pressemeddelelse:

»Den juridiske rådgiver og souchefen for Northern Department i det britiske udenrigtministerium har idag med embedsmænd fra statsministeriet, udenrigsministeriet og forsvarsministeriet drøftet udkastet til den noteveksling hvorved den kommission, der skal undersøge Red Crusader sagen nedsettes. Under denne drøftelse opnåedes der enighed om hovedpunkterne. Det forventes, at enkelte udestående spørgsmål vil blive løst i nger fremtid hvorefter udkastet vil blive forelagt de to regeringer til godkendelse.«

TÍÐINDABRÆV ÚR PORKERI

Eg vil byrja við at siga frá, at vit ikki kunna siga, hvørjir ið hava yrkt teir báðar sangirnir, sum sungnir vórðu her tá ið »Porkeringur« kom; tí ongi nøvn stóðu undir. Hetta sigi eg vegna tess, at í Sosialinum var navn mitt sett so tætt við sangirnir, at fólk halda at eg eri yrkjarin. Eg noyðist at siga at eg eigi ikki ta æru at hava yrkt hesar báðar vøkur og góðu sangir. Onkur sigur, at Andreas Djurhuus, undir Gjörðabrekku, í Porkeri hevur yrkt tann songin við lagnum: »Áttamannafarið«, meðan J. A. Næs, lærari í Vági hevur yrkt hin við lagnum: »Hvørjum man tykjast vakurt hjá sær«. Soleiðis siga fólk her í bygdini, og yrkjararnir skulu eiga takk fyrri sangirnir. Av tí, at eg kom at nevna »Porkeringur« skal eg siga, at hann er við Eysturgrønland. Tann fyrsta dagin fekk hann 30 skippund; men síðan er onki frætt.

Útróðurin her í bygdini hevur givið lítið av sær. Nú í lútuni fiska bátarnir toluliga væl — ein stundum tveir sentnarar í part — men veðrið hevur tarnað ógvuliga illa. Úr øðrum bygdum í Suðuroy frætist frá vánaligum fiskiskapi — tá ið hýsurnar eru undantíknar. Tær eru mest veiddar av Tvøroyrarmonnum. Nakrar hýsur eru eisini komnar á land her. Nú eina tíð er tað nógv meira av hýsu enn av toski, ið her er komið á land.

Vestan fyrri Suðuroy er oyðt við fisk. Fámjningar lata heilt illa at.

Grøðin er vánalig, tí kuldi og turringur hevur verið til bága. Nú í lútuni sær tað frægari út; tí nú er jørðin válig, men sólin skínur í minna lagi.

Lombini eru í meðal til støddar. Onkur kundi trúð, at ærnar áttu pára onki at geva vegna tess, at turringur og kuldi hevur verið í langa tíð. Men nú gera menn so væl við seyðin um vetrarnar, at ærnar eru so væl í holdum, at tær mjólka sjálv um summarið er vánaligt. Neytin minka og so fær seyðurin hoyggið í staðin fyri. Hvat ið betri er, dugi eg ikki at døma um.

Tað kan eisini gera tað sama, hvat eg sigi ella skrivi; tí tíðarandin er eins og eystfallið á Akrabergstanga. Hetta kann ikki nakar einstakur maður venda,

Fyrirspurningur til landsstýrið

Tá tað nú er so, at preliminaristar, sum lesa í Danmark, søkja landsstýrið um studning, fáa tey vanliga tað svar, at landsstýrið ikki letur studning til tey, sum ganga á preliminariskúla í Danmark við tað at landsstýrið rekur tilkan skúla.

Tá tað tíværr er so, at tað ikki eru øll, ið tykjast at kunna sleppa á løgtingsins preliminariskúla og noyðast at fara á ein tilkan skúla í Danmark, er tað so rætt at geva tilkann barnum heita svar: Vanliga letur landsstýrið ikki studning til nemningar, ið ganga á preliminariskúla í Danmark? Kann landsstýrið lata eitt slíkt órættvíst halda fram?

Tað er avgjort neyðugt, at landsstýrið ger tey tiltøk, ið eru neyðug yvirfyrst løgtingsins preliminariskúla sum skjótast.

D.

og um fleiri royna, so vendist tað ikki kortini. Tíðarandin og náttúrumegin ganga eftir sínum egnu lögum, og tað stendur ikki í mannahondum at venda slíkum. Nylonsockkar og møllymjólkkin gongur eftir somu lögum sum varralit-ing og sigarettirnar.

Vit mannfólk standa maktaleys yvirfyri øllum hesum. Viðvíkjandi tí er tað soleiðis, sum orðið sigur: »Vindurin blæsir, og tú hoyrir dónið frá honum. Tú veitst ikki, hvaðni hann kemur, ella hvar hann fer. Men nokk um hatta. At endin av øllum hesum verður ringur, eru flest øll á einum máli um. Men tað gongur sína gongd, inntil onki gongur longur. Ikki lønar seg at hugsa ovnógv um tilíkt.

Teir stóru og klóku úti í verðini tala og skriva um frið og burtur við øllum vápnum — avvápnar er eitt orð, sum vit ofta lesa og hoyra — samstundis vápna øll lond um kapp hvørt við annað — ein er verð, sum als ikki er verd at hugsa um.

— Men aftur til veruleikan. Nú er tað Suðuroyar Elverk sum øll her um leiðir tala um. Nú snakka øll, og eingin veit nakað. Hin gamli »hálgudurin«, sum øll áður trúðu á, er ikki »gudur« meira.

Einaferð talaðu øll um ein verkfrøðing við navninum Diemer, men nú trýr ongin longur á hann.

Áðir »gudar« eru nú komnir í staðin fyrri. Eg noyðist at siga, sum ein dan segði á sinni: »Nu ved jeg ikke, hvem jeg skal tro på.«

Eg dugi í øllum føri ikki at gera mun imillum verkfrøðingur. Eg vóni einans, at endin verður góður. Latum okkum ynskja tað. Okkum leingist eftir at frætta, hvat teir nýggju menninir nú seta fram í staðin fyrri plánin hjá Diemer. Onkur sigur, at harra Winther verkfrøðingur í Vestmanna hevur framsetti uppskot um byggjan av ravmagnsverki, hvat eftir fleiri milliónur kunna verða spardar og kortini fær Suðuroyar elverk somu framleiðslumeigi sum eftir Diemers plánum. Skulu vit trúgva hesum ella ikki? — Ja, tann sum ikki er verkfrøðingur ella á annan hátt er kendur við ravmagnsverk, má annaðhvørt trúgva ella ikki; tí at døma imillum frøðingur kann ein ólærður pára onki gera við.

Ídag var veðrið av tí allra besta, og allir bátar vóru á útróðri. Beint nú komu teir aftur. Tíverri visir tað seg, sum veðan minkar, t.d. fekk ein bátur við fimm monnum 6 sentnarar á bát, harav einans 8 kg vóru toskur — alt hitt hýsa.

18.7.1961.

J. H. Danbjørg.

STEINGJA TEIR RUSSIN INNI?

Úttanríkisráðharrar Amerika hevur sam an við umboðsmonnum fyrri størstu vestanlondini havt fund um stóðu Atlantssamgongunarnar meðan kreppa er um Berlinspurningin.

New York Times hevur hildið fram at tað átti at verið gjord tiltek soleiðis at russisk skip ikki fingið loyvi at sigla sum tey vildu, um russurin ger seg harðan um Berlinspurningin. Blaðið heldur fyrri, at t.d. kundur farvátin verið stongd fyrri russiskum skipum at fari iðgongd sum teimum lystur úr Eystursjónum.